KAUPPAPUUTARHLIITTO RY

LAUSUNTO
7.2.2023

HE 327 / 2022 vp

LAUSUNTO KOSKIEN HALLITUKSEN ESITYSTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI MÄÄRÄAIKAISISTA MAATALOUDEN JA VESIVILJELYN KUSTANNUSTUISTA

Kasvihuoneyrittäjien järjestö Kauppapuutarhaliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesityksestä ja siitä, että kasvihuoneyrityksiä pyritään tukemaan taloudellisesti sähkön hinnan nousun osalta. Kauppapuutarhaliiton arvion mukaan esitetty määräaikainen kustannustuki ei kuitenkaan juuri kohdistu kasvihuoneviljelyä harjoittaviin yrityksiin

Kasvihuoneyritykset ovat vaikeassa tilanteessa poikkeuksellisten korkeiden sähkönhintojen vuoksi. Seurauksena sähkön hinnan noususta moni ympärivuotisesti vihanneksia viljelevä yritys on joutunut tekemään päätöksen olla viljelemättä talvella 22/23. Niissä yrityksissä, jossa viljelyä on voitu sähkösopimusten, sähkön hinnan kiinnitysten ja viljelykasvien olosuhdevaatimusten puitteissa jatkaa läpi talven on tehty sähkön säästötoimenpiteitä. Yrityksissä on esimerkiksi säästetty sähköä valotustasoa laskemalla, jolloin viljelykasvien sato on pienentynyt. Säästötoimenpiteet ovat johtaneet matalampaan satotasoon, liikevaihdon pienenemiseen ja kannattavuuden heikkenemiseen.

Tilanteella voi olla vakavia pitkäaikaisia vaikutuksia kasvihuonetuotannolle. Jos merkittävästi investoineiden yritysten kyky selviytyä kriisistä horjuu, on juuri modernein osa tuotannosta vaaravyöhykkeessä. Tämä puolestaan voi johtaa kotimaisuusasteen alentumiseen, mikä puolestaan johtaa huoltovarmuuden ja Fingridin tarvitseman häiriöreservin heikkenemiseen.

Pykäläkohtaiset huomiot:

3 § Kustannustuen saaja

Kustannustuen myöntämisperusteet eivät huomio niitä kasvihuoneyrityksiä, jotka eivät ole kansallisen puutarhatalouden tuen piirissä. Kasvihuonetukea voi saada vain tietyille viljelykasveille. Kasvihuoneyrityksissä viljellään kuitenkin ammattimaisesti myös sellaisia kasvihuonevihanneksia, jotka eivät täytä kansallisten puutarhatalouden tukien kasvihuonetuotannolle asettamia ehtoja. Tämä asettaa kasvihuoneyritykset eriarvoiseen asemaan.

5 § Sähkön kustannustuen määräytymisperusteet

Nyt esitetty sähkötuki ei todennäköisesti kohdistu kasvihuoneyrityksiin, jotka ovat laittaneet tuotannon tauolle kokonaan, sillä 50 % sähkönkulutus määräkauteen verrattuna ei toteudu, jos viljely on päätetty keskeyttää syksyllä 2022.

Kauppapuutarhaliiton arvion mukaan tuki ei myöskään kohdistu niihin yrityksiin, jotka ovat viljelleet kasvihuonevihanneksia kuluvana talvena. Arviomme mukaan hyvin harva kasvihuoneyritys on maksanut sähköstä yli 13 senttiä kilowattitunnilta ja voinut jatkaa

kannattavaa viljelytoimintaa tavalliseen tapaan läpi talven. Niissä yrityksissä, jotka ovat viljelleet sähköenergian yksikköhinta on ollut alle esitetyn minimin, mutta ennakoimattomia kustannuksia on syntynyt korkeasta sähkön aluehintaerosta. Lisäksi yrityksissä on säästetty sähkön käytössä ja kustannuksissa satotason kustannuksella. Tämä on johtanut liikevaihdon pienenemiseen ja kannattavuuden heikkenemiseen.

6 § Lannoitteiden kustannustuen määräytymisperusteet

Kauppapuutarhaliitto esittää, että myös kasvihuoneviljely olisi lannoitetuen piirissä. Myös lannoitteiden hinnankorotukset ovat vaikuttaneet yritysten kannattavuuteen.

Kauppapuutarhaliitto ry
Toiminnanjohtaja Niina Kangas
niina.kangas@kauppapuutarhaliitto.fi
p. 045 7733 2662